

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
МИНИСТАРСТВО ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

АГЕНЦИЈА ЗА ЗАШТИТУ
ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

REPUBLIC OF SERBIA
MINISTRY OF ENVIRONMENTAL PROTECTION

ENVIRONMENTAL
PROTECTION AGENCY

ИЗВЕШТАЈ О ЕКОНОМСКИМ ИНСТРУМЕНТИМА ЗА ЗАШТИТУ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

REPORT ON ECONOMIC INSTRUMENTS
FOR ENVIRONMENTAL PROTECTION

2020 - 2021

ISSN 2560-4384 (Online)

Република Србија
Министарство заштите животне средине
Агенција за заштиту животне средине

ИЗВЕШТАЈ О ЕКОНОМСКИМ ИНСТРУМЕНТИМА
ЗА ЗАШТИТУ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ
У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ
ЗА 2020. И 2021. ГОДИНУ
▪ ИНДИКАТОРСКИ ПРИКАЗ ▪

БЕОГРАД, 2024. ГОДИНЕ

Republic of Serbia
Ministry of Environmental Protection
Environmental Protection Agency

REPORT ON ECONOMIC INSTRUMENTS
FOR ENVIRONMENTAL PROTECTION
IN THE REPUBLIC OF SERBIA
FOR 2020 AND 2021
▪ INDICATORS REVIEW ▪

BELGRADE, 2024

Издавач:

Министарство заштите животне средине - Агенција за заштиту животне средине

За издавача:

Стефан Симеуновић, директор, Агенција за заштиту животне средине

Уредник:

Маја Крунић Лазић

Извештај припремила:

Маја Крунић Лазић

Превод:

Нада Тарабић, дипл. енглески језик и књижевност

Маја Крунић Лазић

Техничка обрада и дизајн корица:

Маја Крунић Лазић

Ова публикација у целини или у деловима не сме се умножавати, прештамповати или дистрибуирати у било којој форми или било којим средством без дозволе издавача. Сва права за објављивање задржава издавач по одредбама Закона о ауторским правима.

ISSN 2560-4384 (Online)

Publisher:

Ministry of Environmental Protection - Environmental Protection Agency

For the publisher:

Stefan Simeunović, director, Environmental Protection Agency

Editor:

Maja Krunić-Lazić

Report preparation:

Maja Krunić-Lazić

Translation:

Nada Tarabić, BA in English Language and Literature

Maja Krunić-Lazić

Technical and cover design:

Maja Krunić-Lazić

This publication, in whole or in part may not be reproduced, reprinted or distributed in any form or by any means without the publisher's permission.

All rights reserved by the publisher to publish under the provisions of the Copyright Law.

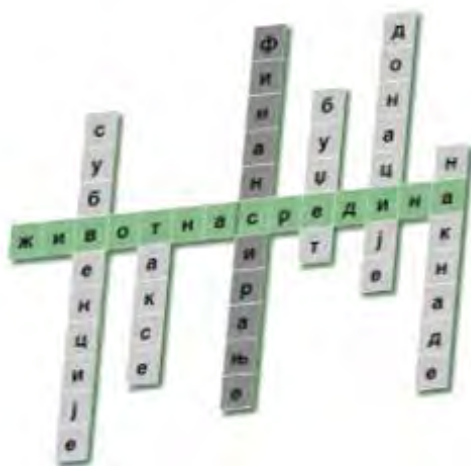
ISSN 2560-4384 (Online)

САДРЖАЈ CONTENTS

Увод.....	7
Introduction	7
Годишњи извештаји Европске комисије о напретку Републике Србије за поглавље 27	8
Annual European Commission Progress Report for the Republic of Serbia for chapter 27	8
Економски инструменти.....	10
Economic instruments	10
Издаци из буџета	11
Expenditures from the budget	11
Приходи од накнада	13
Revenues from fees	13
Укупни приходи од накнада у области животне средине	17
Total environmental tax revenues.....	17
Улагања привредних сектора у заштиту животне средине	19
Investments economic sectors in environmental protection	19
Средства за субвенције и друге подстицајне мере	22
Funds for subsidies and other incentives	22
Међународне финансијске помоћи	25
International financial support	25
Инвестиције и текући издаци	28
Investments and current expenditures	28
Закључак	31
Conclusion.....	31

Увод

Introduction

Публикација даје приказ економских инструмената за заштиту животне средине у Републици Србији за 2020. и 2021. годину на бази доступних података, што представља индиректно увид у остварење циљева и мера политике заштите животне средине који су дефинисани стратешким и планским документима. Статистички подаци о расходима за заштиту животне средине омогућавају идентификовање и мерење одговора друштва на бригу о животној средини и начин финансирања.

Индикатори приказани у овој публикацији су рађени према Правилнику о Националној листи индикатора заштите животне средине ("Службени гласник РС", број 37/11).

Индикатори се сврставају према стандардној DPSIR шеми за извештавање (Driving-Pressure-State-Impact-Response), која се данас користи у земљама ЕУ како би се приказали Покретачки фактори, Притисци, Стање, Утицај и Реакција - Одговори друштва на промене у животној средини.

Сви наведени индикатори у публикацији, у односу на DPSIR шему, припадају "Реакцијама", односно приказују одговор и мере државе и друштва.

The publication provides an overview of economic instruments in the environmental sector in the Republic of Serbia for 2020 and 2021 based on available data, thus indirectly providing a view into achieved goals and measures of environmental policy defined in strategic and planning documents. Statistics on environmental protection expenditure enable identification and measurements of society's response to environmental concerns and ways of financing.

Indicators presented in this publication have been developed according to the Rulebook on the National Environmental Indicators List (Official Gazette of RS, no. 37/11).

The indicators are classified according to standard DPSIR reporting scheme (Driving-Pressure-State-Impact-Response), which is nowadays used in the EU countries so as to present Drivers, Pressures, State, Impact and Response – reactions of the society to environmental change.

All the above indicators in this publication, as per DPSIR scheme, belong to „Response”, i.e. they demonstrate the response and measures of the state and society.

Годишњи извештаји Европске комисије о напретку Републике Србије за поглавље 27

Annual European Commission Progress Report for the Republic of Serbia for chapter 27

У Извештају Европске Комисије за 2020. годину се наводи, између осталог, да остају препоруке из 2019. године. Србија би нарочито требало да значајно повећа амбиције у области постизања зелене транзиције, те да настави да се концентрише на повећавање административних и финансијских капацитета републичких и локалних институција и органа, нарочито Агенције за заштиту животне средине и инспекције за заштиту животне средине, вршење расподеле и коришћење средстава приходованих од накнада за заштиту и унапређење животне средине у сврхе заштите животне средине, изградњу делотворног институционалног оквира управљања инвестицијама у области заштите животне средине.

Зелени фонд Републике Србије, готово 4 године након оснивања, још увек није у потпуности оперативан. Средства планирана за 2019. годину нису у потпуности искоришћена. Буџет Зеленог фонда за 2020. годину смањен је за 25% како би се тим средствима финансирале новонастале потребе изазване избијањем пандемије COVID-19. Приход остварен од накнада за заштиту и унапређење животне средине није планиран и расподељен у сврху финансирања заштите животне средине. Ово доводи до преумеравања средстава у друге сврхе. Србији је потребан делотворан институционални оквир за управљање инвестицијама у животну средину које треба да се повећају много брже у односу на протекли период. Инвестициони план се мора превести у инвестициони програм, те је потребно да се посебно концентрише на пројекте који имају најзначајнији утицај на животну средину. Одлуке о улагању морају се заснивати на студијама изводљивости и техничким пројектима у складу са најбољом праксом Европске Уније и транспарентним конкурентним поступцима набавки, чиме се добија добар квалитет по прихватљивој цени.

In the European Commission Progress Report for the Republic of Serbia for 2020, among other things, that the recommendations from 2019 recommendations remain valid. Serbia should considerably step up ambitions towards a green transition and continue focusing on enhancing administrative and financial capacity of the public central and local administration authorities, in particular the Environmental Protection Agency and environmental inspectorates, earmarking and utilising income from environmental fees for environmental purposes, building an effective institutional set-up to manage environmental investments.

Some 4 years after its creation, Serbia's green fund has yet to become fully operational. Its 2019 financial allocations were not fully used. Its 2020 budget was reduced by 25% to address needs arisen from the COVID-19 crisis. Income generated from environmental fees is not earmarked for environmental purposes. This leads to a diversion of funds for other purposes. Serbia needs an effective institutional set-up to manage environmental investments, which need to increase much faster than previously. The investment plan needs to be turned into an investment programme, targeting projects with the highest environmental impact. Investment decisions need to be based on feasibility studies and technical designs in line with EU best practices and transparent competitive procurement procedures, ensuring best value for money.

In the European Commission Progress Report for the Republic of Serbia for 2021 last year's recommendations remain largely valid. Serbia should considerably step up

У Извештају Европске Комисије о напретку Србије за 2021. годину прошлостишње препоруке углавном и даље важе. Србија треба знатно да повећа своје амбиције када је реч о постизању зелене транзиције и да се усредсреди, између осталог, на јачање административних и финансијских капацитета централних и локалних органа власти, нарочито у Агенцији за заштиту животне средине и инспекцијама за заштиту животне средине, даљим побољшањем међуинституционалне координације, даљим повећањем инвестиција у животну средину, као и даљим унапређењем стратешког планирања инвестиција и управљања њима, укључујући транспарентност поступака.

У 2020. години, буџет Србије за животну средину повећан је за 48% у односу на претходну годину, углавном кроз инострано задуживање. Сав приход остварен од накнада за заштиту и унапређивање животне средине треба да буде намењен за животну средину. Иако Србија знатно повећава улагања у заштиту животне средине, зелени фонд још увек није у потпуности заживео. Србији је потребно делотворно институционално уређење да би побољшала стратешко планирање, суфинансирање и управљање инвестицијама у животну средину. Србија треба да да приоритет пројектима у области животне средине који имају највећи утицај на животну средину, као и да их бира и спроводи транспарентним поступцима. Велики дугорочни (индустријски) инвестициони пројекти морају бити у складу са највишим стандардима ЕУ у области животне средине.

Србија треба да обезбеди транспарентност инвестиција и њихових утицаја на животну средину.

ambitions towards a green transition and focus, among other things, on enhancing administrative and financial capacity of central and local authorities, in particular in the environmental protection agency and environmental inspectorates, by further improving inter-institutional coordination, continuing to raise environmental investments as well as further improving strategic investment planning and management including transparency of procedures.

In 2020, Serbia's budget for environment increased by 48% compared to the previous year, mainly through foreign borrowing. All income generated from environmental fees should be earmarked for environmental purposes. Although Serbia is substantially increasing investments into environmental protection, the green fund is not yet fully operational. Serbia needs an effective institutional set-up to improve strategic planning, co-financing and managing its environmental investments. Serbia should prioritise environmental projects with the highest environmental impact, and select and implement them through transparent procedures. Large long-term (industrial) investment projects need to comply with highest EU environmental standards.

Serbia needs to ensure transparency about investments and their environmental effects.

Економски инструменти

Ефикасан систем економских инструмената треба да обезбеди подстицање смањења загађења, а увођење адекватних финансијских механизма да мотивише улагања у животну средину. У том циљу морају се успоставити економски механизми који благовремено и јасно дају сигнале загађивачима и крајњим потрошачима робе и услуга да постоје економске користи од улагања у заштиту животне средине.

Са економског становишта економски инструменти треба да:

- утичу на најрационалније коришћење ресурса;
- буду интегрални део укупне стратегије развоја, посебно технолошког развоја;
- су законски дефинисани и тржишно засновани и да ефикасно показују предности заштите животне средине.

Главни извор финансирања животне средине је буџет Републике Србије, а расподела средстава зависи од билансних могућности буџета. Остали извори финансирања укључују општинске буџете, приходе од накнада и такси, финансијска средства привреде, а средства се још могу обезбеђивати и путем донација, кредита, средстава међународне помоћи, средстава из инструмената, програма и фондова ЕУ, УН и међународних организација.

Економски инструменти који се примењују у Републици Србији су: накнаде и таксе, као и подстицајна средства и субвенције.

Economic instruments

An efficient system of economic instruments should encourage reduction of pollution, while introducing adequate financial mechanisms to motivate environmental investments. In order to achieve that, economic mechanisms must be established to signal timely and clearly to polluters and end-users of goods and services that there are economic benefits of investing in environmental protection.

From economic point of view, economic instruments should:

- affects the most rational use of resources;
- be an integral part of the overall development strategy, especially of technological development;
- be defined by law and market based, efficiently indicating advantages of environmental protection.

The main source of financing environmental protection is the budget of the Republic of Serbia, and distribution of funds depends on the budget balance options. Other sources include municipal budgets, revenues from charges and fees, commercial sector funds. Funds can also be provided from donations, loans, international aid, instruments, programmes and funds from the EU, UN and other organisations.

Economic instruments applied in the Republic of Serbia include charges and fees, as well as incentives and subsidies.

Издаци из буџета

Expenditures from the budget

Кључне поруке:

- Издаци из буџета 2020. године износили су 0,3% бруто домаћег производа (БДП), а 2021. године 0,46% БДП.

Key recommendations:

- Expenditures from the budget for 2020 amounted to 0.3% of GDP, and 2021 0.46% of GDP.

Индикатор се односи на све издатке буџета Републике Србије који су извршени са функције "заштита животне средине".

The indicator refers to all expenditures from the budget of the Republic of Serbia that were made from the line "environmental protection".

Слика 1. Издаци из буџета
Figure 1. Budget expenditures

На основу података Министарства финансија, према функционалној класификацији расхода на нивоу сектора државе (република, локални ниво власти и ванбуџетски фондови) у 2020. години за заштиту животне средине издвојено је 0,3% бруто домаћег производа (у даљем тексту: БДП), док је у 2021. години издвојено 0,46% БДП, што је повећање улагања у односу на предходну годину (Слика 1).

У 2020. години расходи буџета Републике Србије за заштиту животне средине били су 0,1% БДП, а расходи намењени заштити животне средине на локалном нивоу власти (буџет АП Војводине и буџети општина и градова) износили су 0,2% БДП.

У 2021. години расходи буџета Републике Србије за заштиту животне средине износили су 0,14% БДП, а расходи намењени заштити животне средине на локалном нивоу власти били су 0,32% БДП.

Based on the data from the Ministry of Finance, according to the functional classification of expenditures at the state sector level (republic, local government and extra-budgetary funds), 0.3% of GDP was allocated for environmental protection in 2020, while in 2021 was allocated 0.46% of GDP, which is an increase in investment compared to the previous year (Figure 1).

In 2020 expenditures from the budget of the Republic of Serbia related to environmental protection amounted to 0.1% of GDP, while expenditures intended for environmental protection at local level (budgets of AP Vojvodina and of municipalities and cities) amounted to 0.2% of GDP.

In 2021 expenditures from the budget of the Republic of Serbia related to environmental protection amounted to 0.14% of GDP, while expenditures intended for environmental protection at local level amounted to 0.32% of GDP.

Повећање улагања у заштиту животне средине 2021. године је, пре свега, резултат већих инвестиција у решавање проблема водовода и канализације на локалном нивоу власти. Република Србија је током 2021. године на међународном тржишту издала Зелену обвезницу са намером да се прикупљена средства у износу од једне милијарде евра уложе у програме заштите животне средине.

The increase in investment in environmental protection in 2021 is, first of all, the result of larger investments in solving problems of water supply and sewage at the local level of government. In 2021, the Republic of Serbia issued a Green Bond on the international market with the intention of investing the collected funds in the amount of one billion euros in environmental protection programs.

Извор података: Министарство финансија

Data source: Ministry of Finance

Приходи од накнада

Revenues from fees

Кључне поруке:

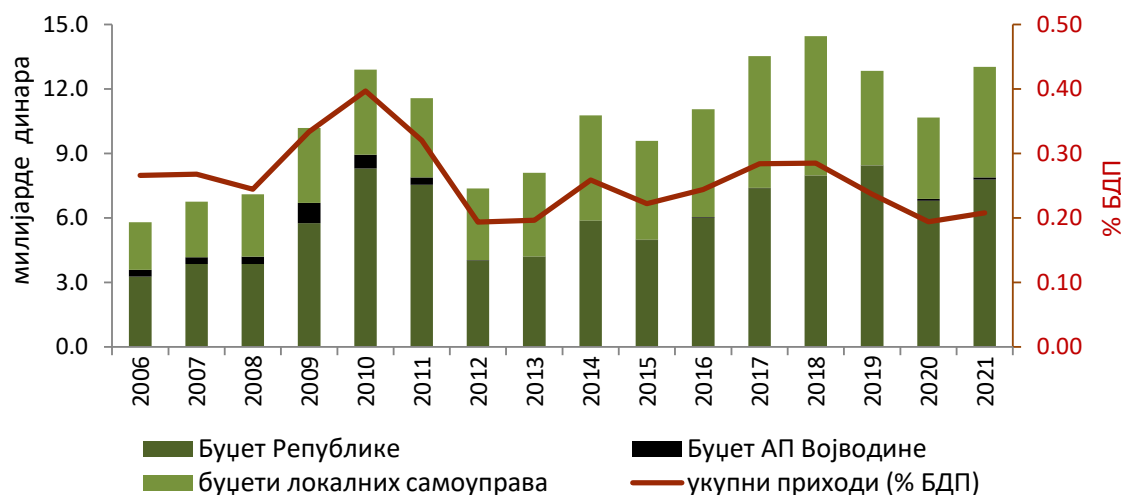
- У 2021. години приходи од накнада су износили 13,03 милијарди динара (0,21% БДП), што је повећање у односу на претходну годину, када су износили 10,68 милијарду динара (0,19% БДП).

Key messages:

- Revenues from environmental fees amounted to RSD 13.03 billion, or 0.21% of GDP in 2021, which was increase than the previous year, when they amounted to RSD 10.68 billion (0.19% of GDP).

Накнаде су један од економских инструмената заштите животне средине, чији је циљ промовисање смањења оптерећења животне средине коришћењем принципа "загађивач плаћа" и "корисник плаћа".

Charges belong to environmental economic instruments, the goal of which is to promote the reduction of the environmental pressure by applying the "polluter pays" and "user pays" principles.

Слика 2. Приходи од накнада за заштиту и унапређивање животне средине

Figure 2. Revenues from collected charges for the protection and improvement of environment

Према подацима Управе за трезор, у 2021. години приходи од накнада износе 13,03 милијарди динара (0,21% БДП), што је повећање у односу на претходну годину, када су износили 10,68 милијарду динара (0,19% БДП). Ови приходи су распоређени буџету Републике у износу од 7,79 милијарди динара, буџету АП Војводине 103,0 милиона динара и буџетима градова и општина 5,14 милијарди динара што је приказано на слици 2.

According to the Treasury Administration, revenues from collected fees amounted to RSD 13.03 billion dinars (0.21% of GDP) in 2021, which was increase than the previous year, when they amounted to RSD 10.68 billion (0.19% of GDP). These revenues were distributed to the Republic budget in the amount of RSD 7.79 billion, to the budget of AP Vojvodina in the amount of RSD 103.0 million and to local budgets in the amount of RSD 5.14 billion which is shown in Figure2.

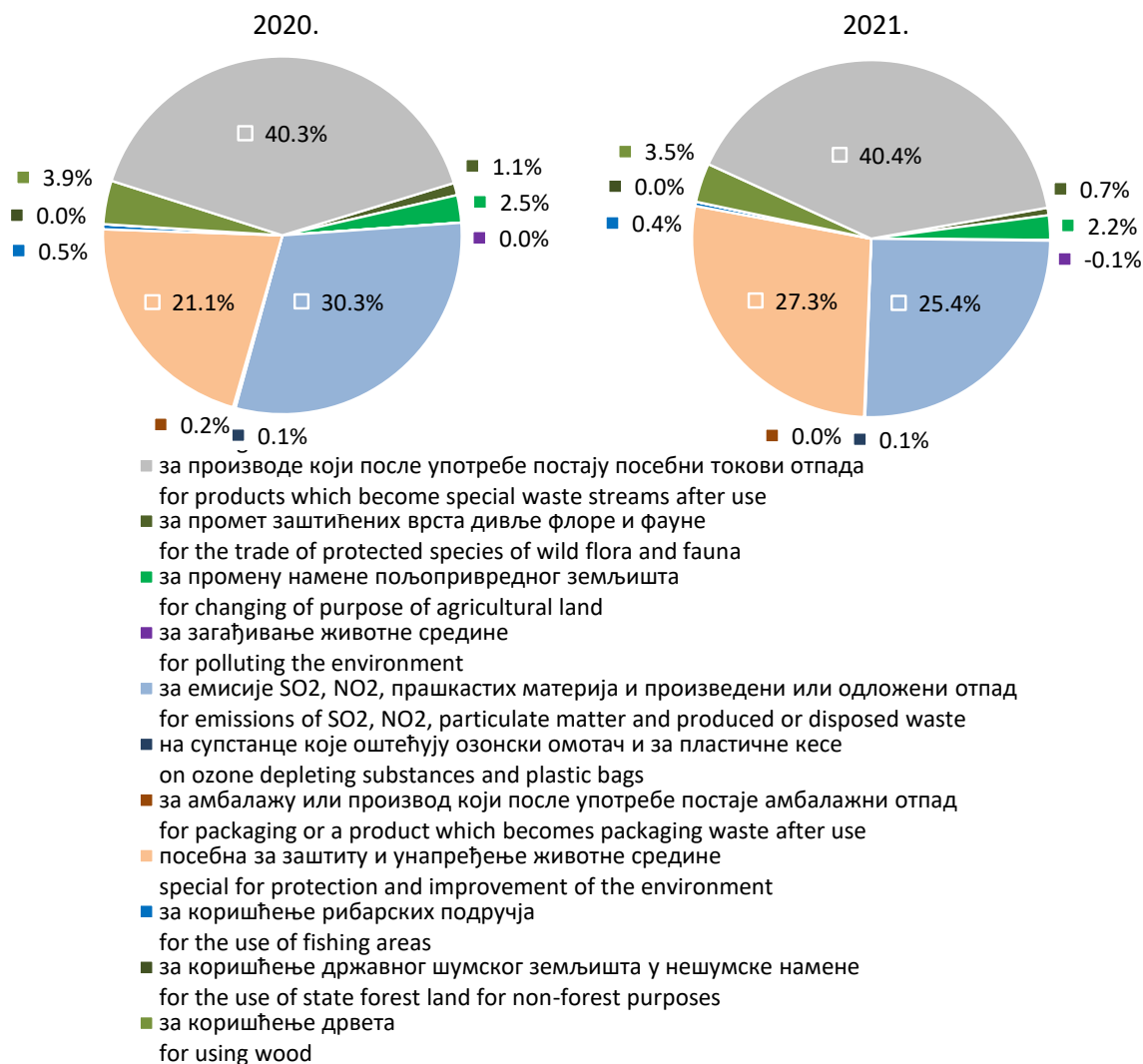
У структури прихода од накнада и 2020. и 2021. године највећи допринос имају накнаде за производе који после употребе постају посебни токови отпада од 4,31 и 5,27 милијарде динара, а следе их накнаде за емисије SO₂, NO₂, прашкастих материја и произведени или одложени отпад (3,24 и 3,31

in the structure of fee income in 2020 and 2021 the largest contribution was made from fees for products that become special waste streams after use, which amounted to RSD 4.31 and 5.27 billion, and following them and fees from emissions of SO₂, NO₂, particulate matters and produced or disposed waste (RSD 3.24 and 3.31 billion), and

милијарди динара), и посебна накнада за заштиту и унапређење животне средине од 2,25 и 3,56 милијарди динара. Средства за накнаде за загађивање животне средине од 8,3 милиона динара су враћена у буџет (Слика 3).

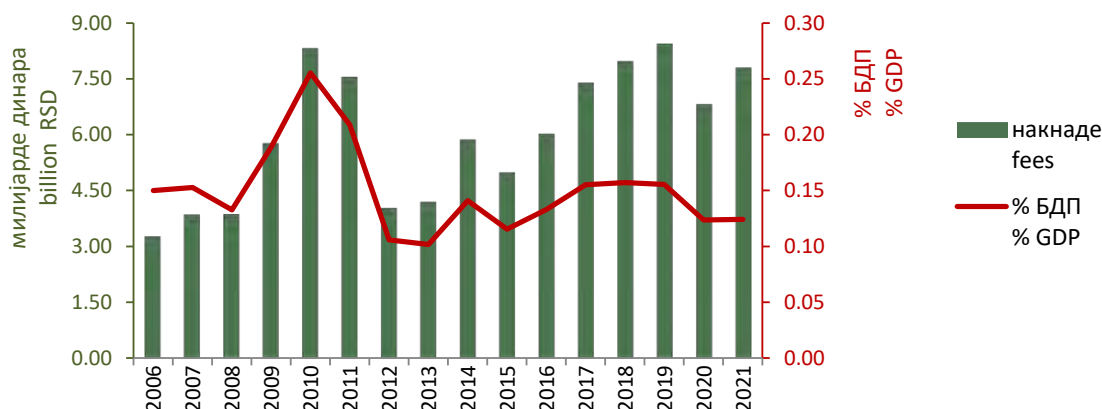
special fee for protection and improvement of the environment, which amounted to RSD 2.25 and 3.56 billion. The environmental pollution fees of RSD 8.3 million were returned to the budget (Figure 3).

Слика 3. Учешће појединачних накнада у укупним приходима од накнада у 2020. и 2021. години
Figure 3. The share of individual fees in total fee income in 2020 and 2021

За 2021. годину приходе од накнада које разрезује Министарство заштите животне средине у износу од 7,79 милијарди динара чине накнаде за загађивање животне средине које обухватају накнаде за супстанце које оштећују озонски омотач и пластичне кесе, за емисије SO₂, NO₂, прашкасте материје и произведени или одложени отпад (приходи су 60% укупне висине ових накнада), као и накнаде за производе који после употребе постају посебни токови отпада и целокупна висина накнаде за амбалажу и амбалажни отпад (Слика 4).

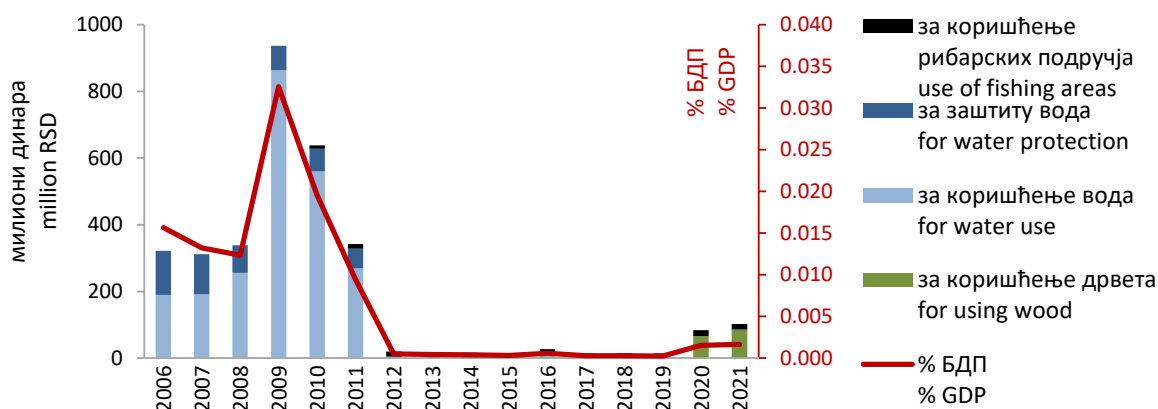
For 2021 revenues from fees levied by the Ministry of Environmental Protection in the amount of RSD 7.79 billion are fees charged for environmental pollution, which include fees for ozone depleting substances and plastic bags, for emissions of SO₂, NO₂, particulate matters and generated or disposed waste (the revenues are 60% of the total amount of these fees), as well as fees for products that become special waste streams after use, and total amount of fees for packaging and packaging waste (Figure 4).

Слика 4. Приходи републичког буџета од накнада
 Figure 4. State budget revenues from collected fees

Буџетски фонд за заштиту животне средине АП Војводине је 2020. и 2021. године приходовао само накнаде за коришћење дрвета (67,0 и 86,0 милиона динара) и накнаде за коришћење рибарског подручја (17,0 и 16,0 милиона динара).

In 2020 and 2021, the budget fund for environmental protection of the AP Vojvodina received only fees for the use of wood (RSD 67.0 and 86.0 million) and fees for the use of the fishing area (RSD 17.0 and 16.0 million).

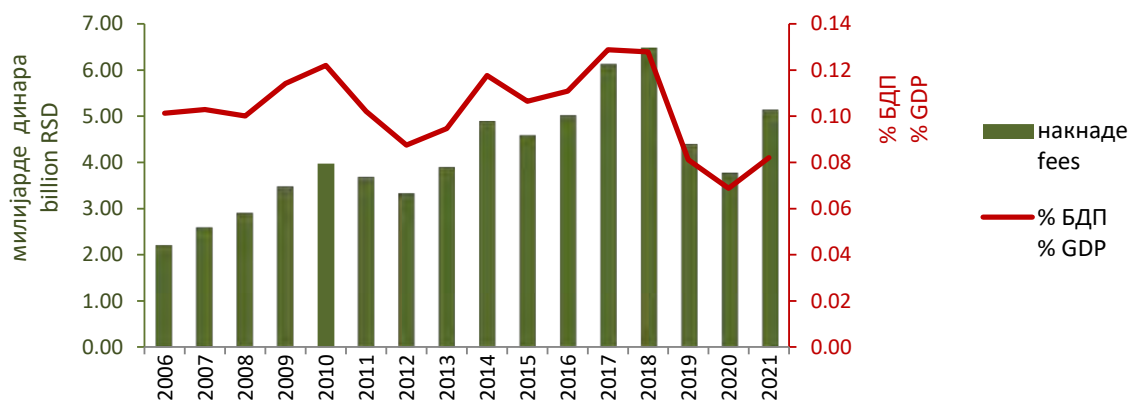
Слика 5. Приходи буџетског фонда Аутономне Покрајине Војводине од накнада
 Figure 5. Revenues of the budgetary fund of the AP Vojvodina from collected fees

Приходи буџетских фондова за заштиту животне средине локалних самоуправа обухватају накнаде за супстанце које оштећују озонски омотач и пластичне кесе, за емисије SO₂, NO₂, прашкасте материје и произведени или одложени отпад (приходи су 40% укупне висине ових накнада) и посебне накнаде за заштиту и унапређивање животне средине, које су у целости њихов приход.

The revenues of local environmental budget funds include fees for ozone depleting substances and plastic bags, for emissions of SO₂, NO₂, particulate matters and generated or disposed waste (the revenues are 40% of the total amount of these fees) and special fees for protection and improvement of environment, which are their income in the whole amount.

Приходи буџетских фондова за заштиту животне средине локалних самоуправа су 2020. и 2021. године износили 3,78 и 5,14 милијарди динара (Слика 6).

The revenues of local environmental budget funds in 2020 and 2021 amounted to RSD 3.78 and 5.14 billion (Figure 6).

Слика 6. Приходи локалне самоуправе од накнада
Figure 6. Revenues of local self-government from collected fees

Извор података: Управа за трезор,
Министарство заштите животне средине

Source of data: Treasury Administration,
Ministry of Environmental Protection

Укупни приходи од накнада у области животне средине

Total environmental tax revenues

Кључне поруке:

- Према подацима Републичког завода за статистику, 2020. године укупни приходи од накнада у области животне средине износили су 217,89 милијарди динара, односно 3,96% БДП;
- Накнаде за загађење и за коришћење ресурса износиле су 12,06 милијарди динара, што је 0,22% БДП.

Key messages:

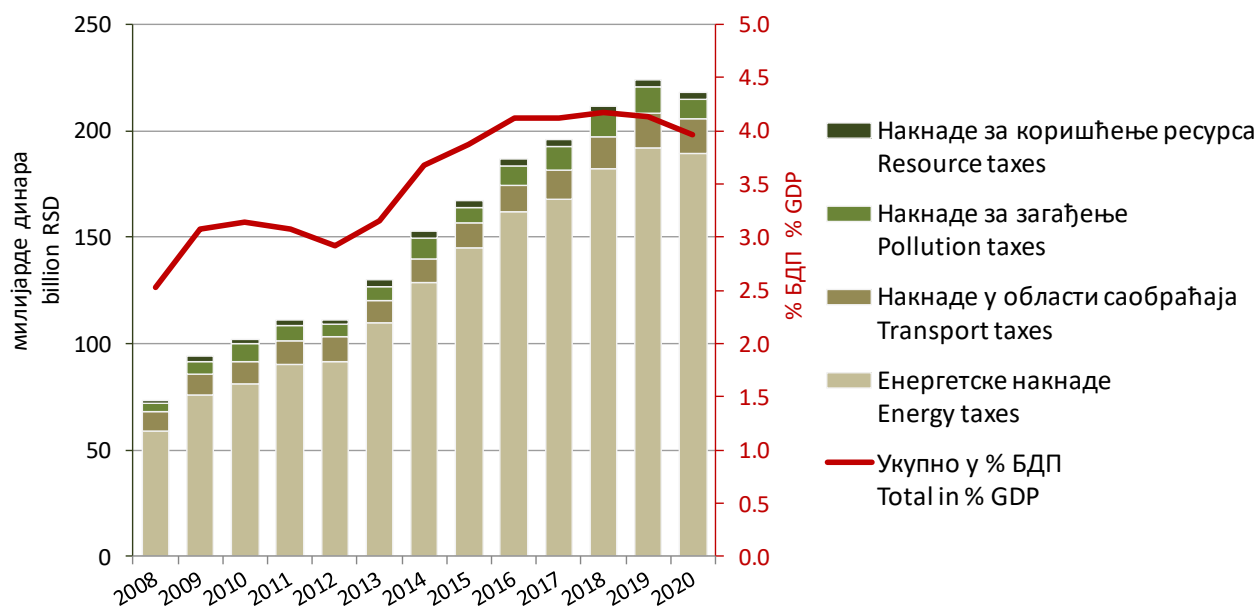
- According to the data of the Republic Statistical Office, total environmental tax revenues amounted to RSD 217.89 billion, accounted for 3.96% of GDP in 2020;
- Pollution taxes and resource taxes collected amount of RSD 12.06 billion, accounted for 0.22% of GDP.

Накнаде у области животне средине су један од економских инструмената за контролу загађења и управљање природним ресурсима, који за циљ имају утицај на понашање економских субјеката, произвођача и потрошача.

Environmental tax are one of the economic instruments for pollution control and management of natural resources, aimed at influencing the behaviour of economic operators, producers and consumers.

Републички завод за статистику обрачунава накнаде у области животне средине, које према методологији Еуростата обухватају: енергетске накнаде, накнаде у области саобраћаја, накнаде за загађење и накнаде за коришћење ресурса. Приходи од ових накнада су приходи државних институција и организација, на различитим нивоима власти, односно само део тих прихода је приход буџетских фондова за животну средину на свим нивоима.

The Statistical Office of the Republic of Serbia calculates environmental tax, which according to the Eurostat methodology include: energy tax, transport taxes, pollution taxes and resource taxes. Environmental tax revenues are revenues of state institutions and organisations at different levels of government, i.e., only a part of these revenues belong to the environmental budget funds at all levels.

Слика 7. Приходи од накнада у области животне средине, по врстама накнада (Извор: РЗС)
 Figure 7. Environmental tax revenue by tax type (Source: SORS)

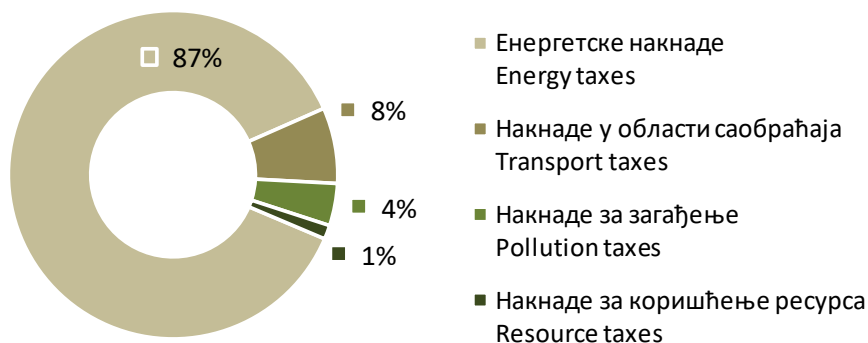

Према последњим расположивим подацима који су за 2020. годину, приходи су износили 217,89 милијарди динара (3,96% БДП). Енергетске накнаде, које константно доминирају, су биле 189,56 милијарди динара, а накнаде у области саобраћаја 16,28 милијарди динара. Накнаде за загађење су износиле 9,07 милијарди динара, а за коришћење ресурса 2,99 милијарди динара. (слике 7. и 8).

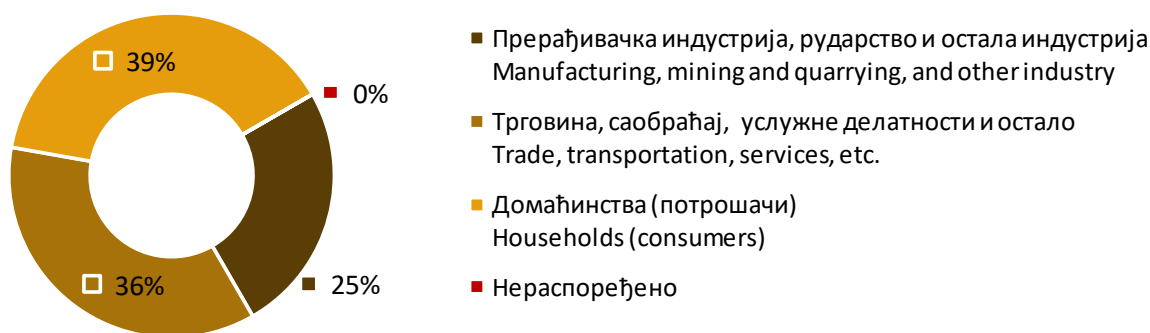
Са становишта врста институционалних јединица које плаћају порез, највећи део пореза платила су домаћинства као потрошачи (84,67 милијарди динара). Укупно прерађивачка индустрија, рударство, грађевинарство и остала индустрија је платила 54,51 милијарду динара, а све остале услужне делатности, саобраћај, трговина и друге делатности 78,66 милијарди динара (слика 9).

According to the latest available data that are for 2020, incomes were RSD 217.89 billion, which amounted to 3.96% GDP. Energy taxes, which constantly dominate, were RSD 189.56 billion, and transport taxes RSD 16.28 billion. Pollution taxes were RSD 9.07 billion, and Resource taxes RSD 2.99 billion (figures 7 and 8).

From the point of view of types of institutional units that pay taxes, most of taxes were paid by households as consumers (RSD 84.67 billion). In total the processing industry, mining, construction and other industries paid RSD 54.51 billion, and all other service activities, traffic, trade and other activities RSD 78.66 billion (figure 9).

Слика 8. Структура прихода од накнада у области животне средине 2020. године
Figure 8 The structure of environmental tax revenue in 2020

Слика 9. Структура институционалних јединица које плаћају накнаде у 2020. години
Figure 9 The structure of types of institutional units that pay taxes in 2020

Извор података: Министарство заштите животне средине, Републички завод за статистику.

Data source: Ministry of Environmental Protection, Statistical Office of the Republic of Serbia

Улагања привредних сектора у заштиту животне средине Investments economic sectors in environmental protection

Кључне поруке:

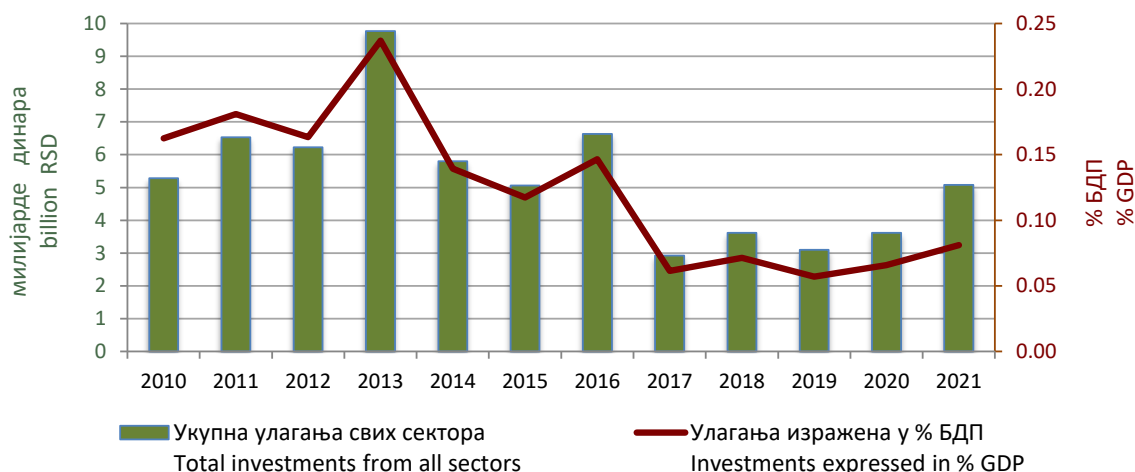
- Процењена улагања привредних сектора 2020. године износила су 3,62 милијарде динара (0,07% БДП) а 2021. године 5,08 милијарде динара (0,08% БДП);
- У односу на укупна средства, највеће учешће има сектор Енергетике и рударства са преко 83%.

Key messages:

- Estimated investments of economic sectors amounted to 3.62 billion dinars in 2020 (0.07% of GDP) and 2021 amounted to 5.08 billion dinars (0.08% of GDP);
- In relation to total funds, the largest share is made by the sector of Energy and Mining with more than 83%

Индикатор приказује улагања привредних сектора у заштиту животне средине. То је један од показатеља одговора државе који указује да привредни сектори сагледавају економске користи од улагања у заштиту животне средине.

The indicator demonstrates corporate investments into environmental protection. It is one of the indicators of the state response, which points out that economic sectors observe economic benefits from investments into environmental protection.

Слика 10. Укупна улагања привредних сектора у заштиту животне средине
 Figure 10. Total investments from economic sectors into environmental protection

Према расположивим подацима и у складу са ревидираним начином прорачуна индикатора од 2018. године, улагања привредних сектора директно или индиректно у заштиту животне средине, у 2020. години износила су 3,62 милијарде динара, односно 0,07% БДП, а 2021. године 5,08 милијарди динара (0,08 БДП).

According to available data and in accordance with the revised method of calculating indicators from 2018, investments of economic sectors in environmental protection, directly or indirectly, amounted to RSD 3.62 billion in 2020, or 0.07% of GDP, and RSD 5.08 billion in 2021 (0.08% of GDP).

Под индиректним улагањем су обухваћена средства за унапређење енергетске ефикасности, као и подстицајна средства и субвенције за одрживо управљање шумама и пољопривредним земљиштем и одрживи туризам.

Indirect investments include funds for energy efficiency improvement, as well as incentives and subsidies for sustainable management of forests and agricultural land and sustainable tourism.

Приметне су значајне осцилације током посматраног периода, које су највише условљене променом улагања сектора енергетике, односно предузећа ЈП Електропривреда Србије и Нафтне индустрија Србије у заштиту животне средине.

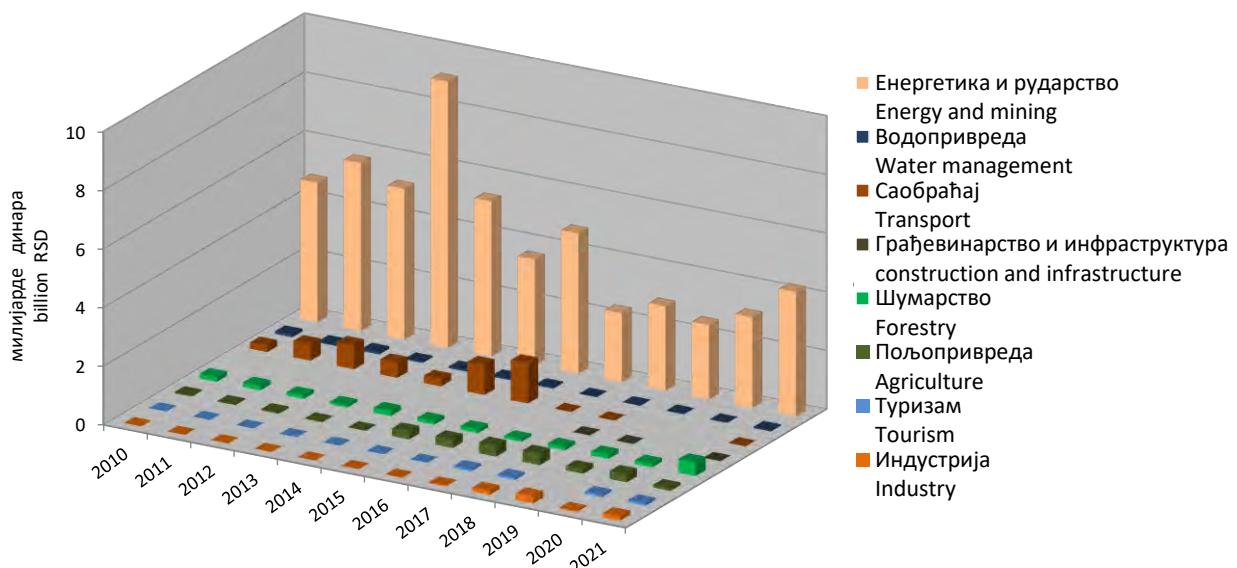
У обе године, као и претходних година, највише је допринео сектор Енергетике и рударства са 3,10 и 4,25 милијарди динара (Слика 11).

Significant oscillations can be noted during the observed period, which are mostly conditioned by the change of investments in the environmental protection from the energy sector, namely the companies the Public Enterprise Electric Power Industry of Serbia and NIS Group.

In both years, like in the previous years, the highest contribution was from the sector of Energy and mining with RSD 3.10 and 4.25 billion respectively (Figure 11).

Слика 11. Структура средстава 2020. и 2021. године
Figure 11. Structure of funds in 2020 and 2021

Слика 12. Улагања привредних сектора у заштиту животне средине од 2010-2021. године
Figure 12. Investments from economic sectors into environmental protection in the period 2010-2021

На слици 12 приказана су улагања привредних сектора за период 2010-2021. године. Према расположивим подацима, до 2019. године није

Figure 12 shows the investment from economic sectors for the period 2010-2021. According to available data, no information was found on how

било података колико је инвестирано из буџета, или из сопствених прихода, односно из кредита и донација. Од 2019. године су употпуњени подаци, те се приказују само средства из буџета и сопствена средства привредних предузећа, с обзиром да се у индикатору међународних финансијских помоћи анализирају међународни кредити и донације.

much funds were invested from the budget, or from own revenues, i.e., from loans and donations. Since 2019, the data have been completed, and only funds from the budget and own funds of companies are presented, considering that international loans and donations are analysed in the indicator of international financial support.

Извор података: Министарство заштите животне средине; Министарство трговине, туризма и телекомуникација; Управа за шуме; Републичка дирекција за воде; Управа за аграрна плаћања; Министарство рударства и енергетике; Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре; Министарство привреде.

Data source: Ministry of Environmental Protection, Ministry of Trade, Tourism and Telecommunication, Directorate of Forests, Water Directorate, Ministry of Mining and Energy, Ministry of Construction, Transport and Infrastructure, Ministry of Economy.

Средства за субвенције и друге подстицајне мере

Funds for subsidies and other incentives

Кључне поруке:

- Додељене субвенције и подстицаји 2020. године су процењени на 4,32 милијарди динара (0,08 % БДП), а 2021. године на 6,00 милијарди динара (0,10 % БДП);
- У структури ових средстава највећи удео имају подстицаји за поновну употребу и искоришћење отпада са 77 % и 82 %.

Key messages:

- Allocated incentives and subsidies amounted to RSD 4.32 billion in 2020, (i.e. 0.08 % GDP), and RSD 6.00 billion in 2021, (i.e. 0.10 % GDP);
- The largest share in the structure of these funds belongs to incentives for reuse and waste utilization in the amount of 77 % and 82 %.

Индикатор прати економске подстицаје у области заштите животне средине.

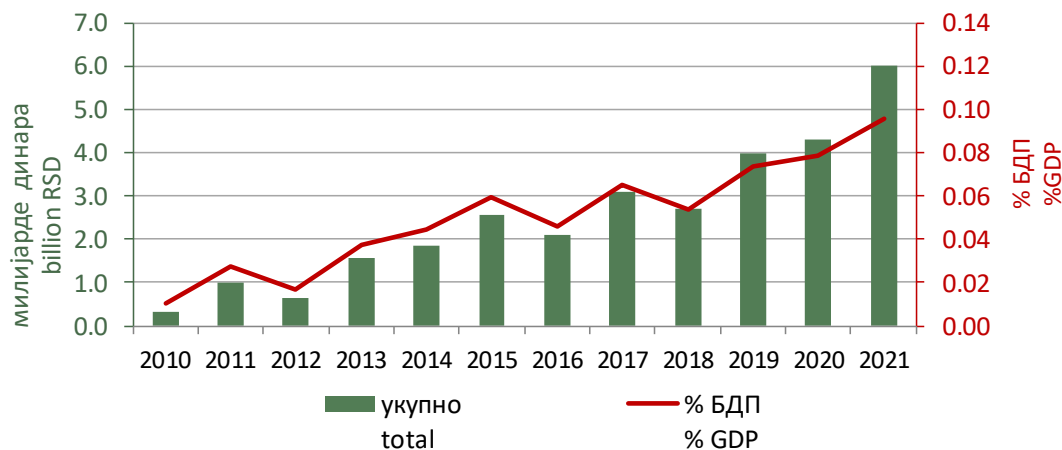
Додељена подстицајна средства и субвенције 2020. године су процењена на 4,32 милијарди динара (0,08 % БДП), а 2021. године на 6,00 милијарди динара (0,10 % БДП) (Слика 13).

Извор ових средстава су буџетска средства, накнаде за животну средину, као и средства међународних организација.

The indicator monitors the environmental economic incentives.

Allocated incentives and subsidies amounted to RSD 4.32 billion in 2020, (i.e. 0.08 % GDP), and RSD 6.00 billion in 2021, (i.e. 0.10 % GDP)-(Figure 13).

The source of these funds are budget funds, environmental fees, as well as funds of international organisations.

Слика 13. Додељена подстицајна средства и субвенције
Figure 13. Allocated incentives and subsidies

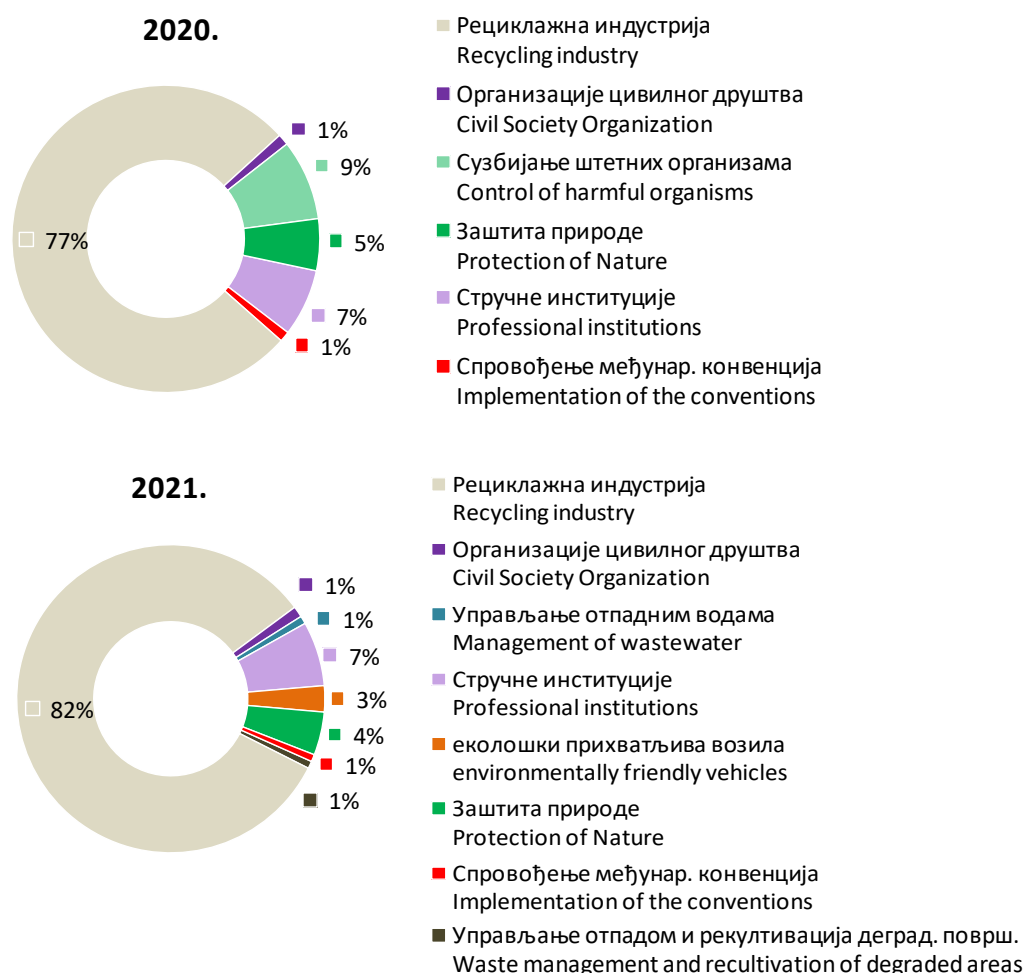
Министарство заштите животне средине је највећа средства 2020. и 2021. године доделило за поновну употребу и искоришћење отпада (рециклажној индустрији) у износу од 3,31 и 4,95 милијарде динара, за заштићена природна добра (230 и 268 милиона динара), као и стручним институцијама: Директорату за радијациону и нуклеарну сигурност и безбедност Србије и Заводу за заштиту природе Србије (306,6 и 195 милиона динара).

The Ministry of Environmental Protection allocated the largest funds in 2020 and 2021 for reuse and utilization of waste (recycling industry) in the amount of RSD 3.31 and 4.95 billion, for protected natural resources (RSD 230 and 268 million), as and professional institutions: the Directorate for Radiation and Nuclear Safety and Security of Serbia and the Institute for Nature Protection of Serbia (RSD 306.6 and 195 million).

Покрајински секретаријат за урбанизам и заштиту животне средине АП Војводине је највећа средства у 2020. години доделио за сузбијање штетних организама (366,2 милиона динара). У 2021. години највише субвенција је додељено за управљање отпадним водама (50 милиона динара) и управљање отпадом и рекултивацијом деградираних површина (46,6 милиона динара), као и стручним институцијама (45,5 милиона динара).

The Provincial Secretariat for Urbanism and Environmental Protection of AP Vojvodina allocated the largest funds in 2020 for the control of harmful organisms (RSD 366.2 million). In 2021, the most subsidies were allocated for wastewater management (RSD 50 million) and waste management and recultivation of degraded areas (RSD 46.6 million), as well as to professional institutions (RSD 45.5 million).

Слика 14. Структура средстава 2020. и 2021. године
 Figure 14. Funds structure in 2020 and 2021

Подстицајна средства за заштиту животне средине која су доделила друга министарства, приказана су у индикатору „Улагања привредних сектора у заштиту животне средине“.

Incentive funds for environmental protection that were allocated by other ministries are shown in the indicator "Investments of economic sectors in environmental protection".

Извор података: Министарство заштите животне средине; Управа за шуме; Републичка дирекција за воде; Управа за пољопривредно земљиште; Министарство трговине, туризма и телекомуникација; Министарство рударства и енергетике; Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре; Министарство привреде, Министарство пољопривреде, водопри-вреде и шумарства и Покрајински секретаријат за урбанизам и заштиту животне средине Аутономне Покрајине Војводине.

Data source: Ministry of Environmental Protection; Directorate of Forests; Republic Water Directorate; Agricultural Land Administration; Ministry of Trade, Tourism and Telecommunications; Ministry of Mining and Energy; Ministry of Construction, Transport and Infrastructure; Ministry of Economy, Ministry of Agriculture, Forestry and Water Management, and Provincial Secretariat for Urban Planning and Environmental Protection of the Autonomous Province of Vojvodina.

Међународне финансијске помоћи

International financial support

Кључне поруке:

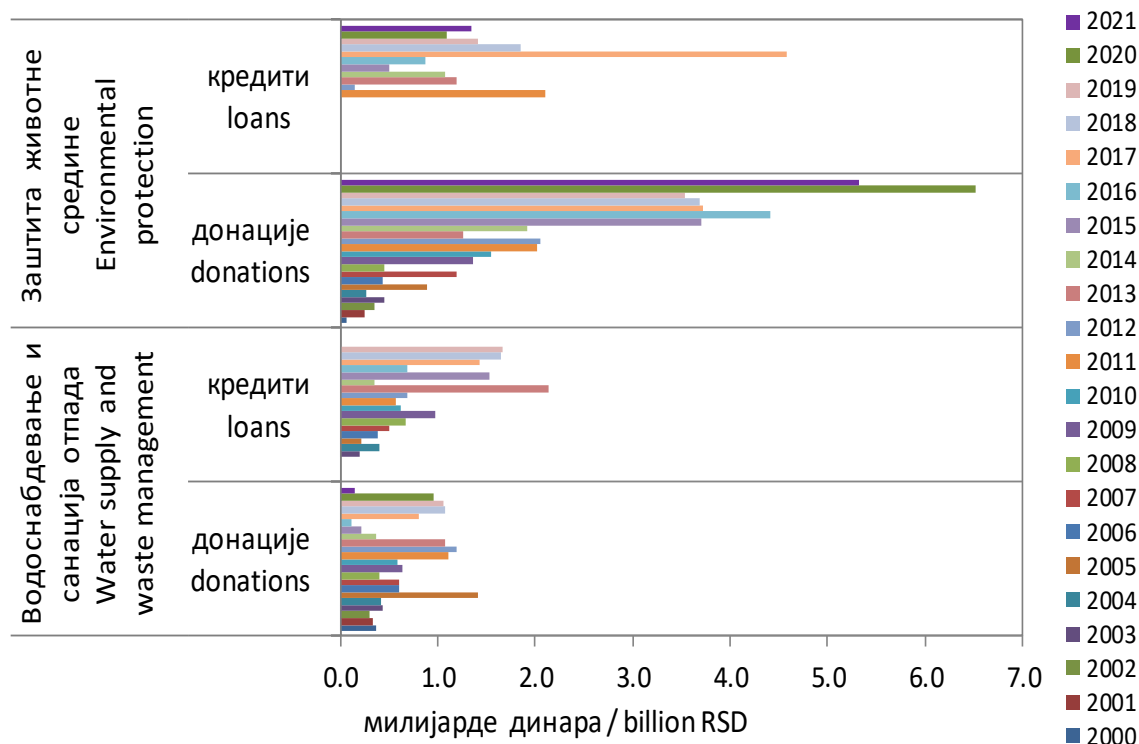
- Процењене вредности укупне међународне финансијске помоћи за секторе "Заштита животне средине" и "Водоснабдевање и санација отпада", у 2020. години су износиле 8,58 милијарди динара (0,16% БДП), док су 2021. године опале на 6,82 милијарде динара (0,11% БДП);
- Највећи донатори за 2020. и 2021. години су Европска унија са укупно 9,31 милијарди динара и Савезна Република Немачка са укупно 2,93 милијарде динара.

Key messages:

- The estimated value of total international financial support for the sectors of "Environmental protection" and "Water supply and waste management" in 2020 amounted to RSD 8.58 billion (0.16% GDP), while in 2021 they fell to RSD 6.82 billion (0.11% GDP);
- The largest donors for 2020 and 2021 are the European Union with a total of RSD 9.31 billion and the Federal Republic of Germany with a total of RSD 2.93 billion.

Индикатор приказује међународне финансијске помоћи - донације и кредите секторе "Заштита животне средине" и "Водоснабдевање и санација отпада".

The indicator shows international financial support – donations and loans for sectors of "Environmental protection" and "Water supply and waste management".

Слика 15. Међународне финансијске помоћи (донације и кредите) за секторе "Заштита животне средине" и "Водоснабдевање и санација отпада"

Figure 15. International financial support (donations and loans) for sectors of "Environmental protection", and "Water supply and waste management"

Према проценама ИСДАКОН базе података Министарства финансија, процењене вредности укупне међународне финансијске помоћи за секторе Заштита животне средине и Водоснабдевање и санацију отпада, у 2021. години износе 6,82 милијарде динара. Од тога су за Заштиту животне средине донације 5,32 милијарде динара, а кредити 1,34 милијарде динара. За Водоснабдевања и санацију отпада донације износе 0,16 милијарди динара, а није било кредита (Слика 15).

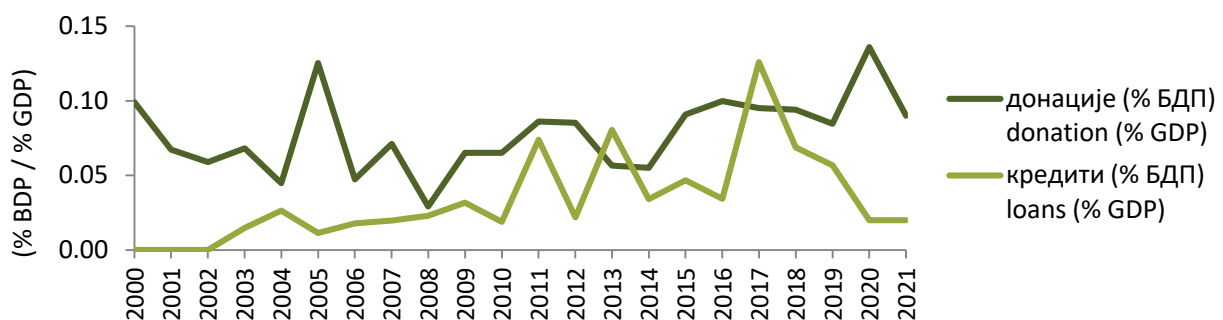
Ова средства су значајно нижа 2021. године у односу на претходну годину када су износила 8,58 милијарди динара. Узрок су смањене донације за „Заштиту животне средине“ за 1,20 милијарди динара и за „Водоснабдевање и санацију отпада“ од 0,81 милијарди динара. Кредити за „Заштиту животне средине“ су повећани за 0,25 милијарди динара.

Изражено кроз бруто домаћи производ, 2020. године вредност укупне међународне финансијске помоћи је 0,16% БДП, а само донације износе 0,14% БДП. У 2021. години, вредност укупне међународне финансијске помоћи је 0,11% БДП, а само донације износе 0,09% БДП (Слика 16).

According to the ISDACON database of the Ministry of Finance, the estimated value of total international financial support for the sectors of Environmental protection and Water supply and waste management in 2021 amounted to RSD 6.82 billion. Out of this amount, RSD 5.32 billion was donations amounted to Environmental protection, while loans RSD 1.34 billion. For the Water supply and waste management donations amounted to RSD 0.16 billion, while there were no loans (Figure 15).

These funds are significantly lower in 2021 compared to the previous year, when they amounted to RSD 8.58 billion. The cause was the reduction of donations for "Environmental Protection" by RSD 1.20 billion and for "Water Supply and Waste Sanitation" by RSD 0.81 billion. The loan for "Environmental Protection" was increased by RSD 0.25 billion.

Expressed through gross domestic product, in 2020 the value of total international financial support was 0.16% GDP, with donations amounting to 0.14% GDP. In 2021, the value of total international financial support was 0.11% GDP, with donations amounting to 0.09% GDP (Figure 16).

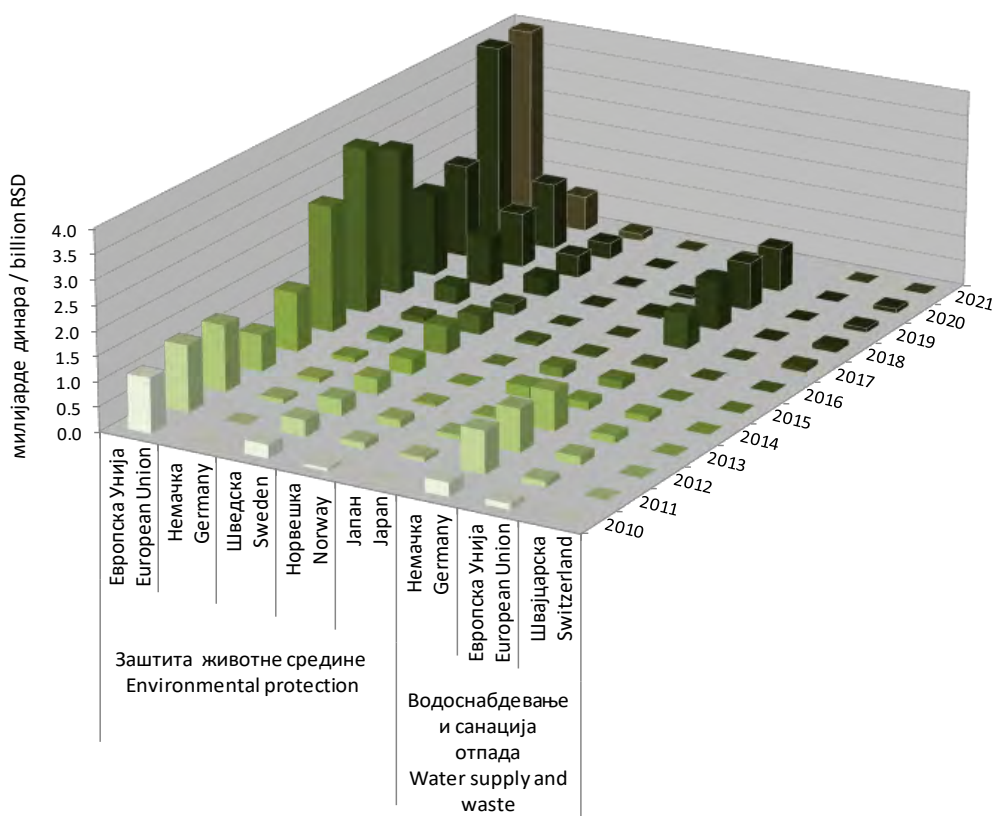

Слика 16. Међународне финансијске помоћи за секторе "Заштита животне средине" и "Водоснабдевање и санација, изражено у % БДП

Figure 16. International financial support to sectors of "Environmental protection", and "Water supply and waste management" expressed in % GDP

Највећи донатори су приказани на слици 17 и табели 1.

The largest donors are presented in Figure 17 and Table 1.

Слика 17. Највећи донатори за Заштиту животне средине и Водоснабдевање и санацију отпада
 Figure 17. The biggest international donors to Environmental protection and Water supply and waste management

Сектори/ sectors	Донатори/ Donors	Донације (милијарде динара)/Donations (billion RSD)											
		2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Заштита животне средине Environmental protection	Европска Унија European Union	1.10	1.34	1.33	0.74	1.19	2.55	3.35	2.95	1.68	1.89	4.84	4.47
	Немачка Germany	0.00	0.00	0.09	0.09	0.09	0.12	0.12	0.36	0.99	1.10	1.35	0.71
	Шведска Sweden	0.27	0.33	0.32	0.32	0.31	0.57	0.38	0.21	0.37	0.45	0.32	0.14
	Норвешка Norway	0.06	0.13	0.16	0.04	0.02	0.00	0.08	0.00	0.01	0.02	0.01	0.00
	Јапан Japan	0.01	0.08	0.10	0.03	0.23	0.19	0.04	0.01	0.07	0.07	0.00	0.00
Водоснабдевање и санација отпада Water supply and waste management	Немачка Germany	0.28	0.86	0.86	0.80	0.16	0.16	0.06	0.71	0.99	0.97	0.87	0.00
	Европска Унија European Union	0.12	0.11	0.17	0.15	0.12	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
	Швајцарска Switzerland	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.09	0.09	0.09	0.09	0.00

Табела 1. Највећи донатори за Заштиту животне средине и Водоснабдевање и санацију отпада
 Table 1. The biggest international donors to Environmental protection and Water supply and waste management

Извор података: Министарство финансија и ИСДАКОН база података
 Data source: Ministry of Finance and ISDAKON database

Инвестиције и текући издаци

Investments and current expenditures

Кључне поруке:

- Укупни износ средстава за инвестиције и текуће издатке 2020. године износио је 46,70 милијарди динара, односно 0,85% БДП, а 2021. године 61,76 милијарди динара (0,99 % БДП);
- У 2020. години највише је инвестирано (3,14 милијарде динара) и највећи су били текући издаци (21,30 милијарди динара) за управљање отпадом. У 2021. години највише је инвестирано за заштиту ваздуха (22,12 милијарде динара), а највећи текући издаци су били за управљање отпадом (19,2 милијарде динара).

Key messages:

- Total amount of investment funds and current expenditures in 2020 amounted to RSD 46.70 billion, or 0.85% GDP, and in 2021 amounted to RSD 61.76 billion (0.99 % GDP);
- In 2020 the greatest investments (RSD 3.14 billion), and the highest current expenditures (RSD 21.30 billion) were for waste management. In 2020 the greatest investments (RSD 3.14 billion) The greatest investments in 2021 related to air protection, (RSD 22.12 billion), and the highest current expenditures (RSD 19.2 billion) was for waste management.

Инвестиције за заштиту животне средине обухватају улагања која се односе на активности заштите животне средине (методе, технологије, процесе, опрему и њихове делове и сл.), у циљу сакупљања, третмана, праћења и контроле, смањења, спречавања или уклањања загађења или било које друге деградације животне средине која произилази из пословања.

Investments into environmental protection include investments in environmental protection activities (methods, technologies, processes, equipment and parts thereof, etc.), aimed at collecting, treating, monitoring and controlling, reducing, preventing or removing pollution or any other environmental degradation resulting from business activities.

Текући издаци за заштиту животне средине обухватају трошкове радне снаге, издатке за рад, одржавање опреме и плаћања трећим лицима за услуге за заштиту животне средине, у циљу спречавања, смањења, третмана или уклањања загађења или било које друге деградације животне средине која произилази из активности пословања.

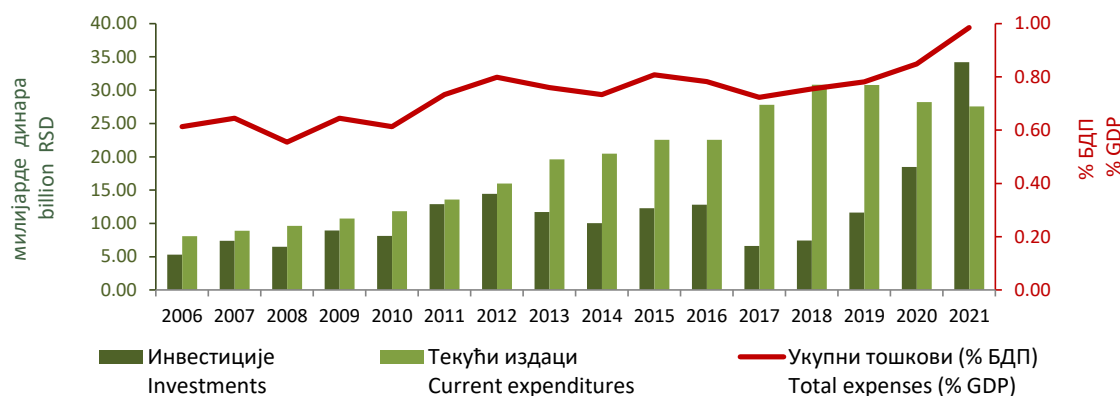
Current expenditures for environmental protection include labor expenditures, expenditures for operation and maintenance of environmental protection equipment and payments to third parties for environmental services aimed at preventing, reducing, treating or removing pollution or any other environmental degradation resulting from business activities.

Укупни износ средстава за инвестиције и текуће издатке у 2021. години износили су 61,76 милијарди динара, што је за 32,3% више него претходне године. У структури укупних трошкова за заштиту животне средине учешће инвестиција за заштиту животне средине износило је 55,4%, док су текући издаци имали учешће од 44,6% (Слика 18).

In 2021 the total amounts of investments and current expenditures for environmental protection amounted to RSD 61.76 billion, which is by 32.3% higher than in the previous year. In the structure of the total expenditures for environmental protection, share of environmental protection investments amounted to 55.4%, while current expenditures had the share of 44.6% (Figure 18).

У периоду 2006-2021. године текући издаци су у порасту, док висине инвестиција осцилирају (Слика 19).

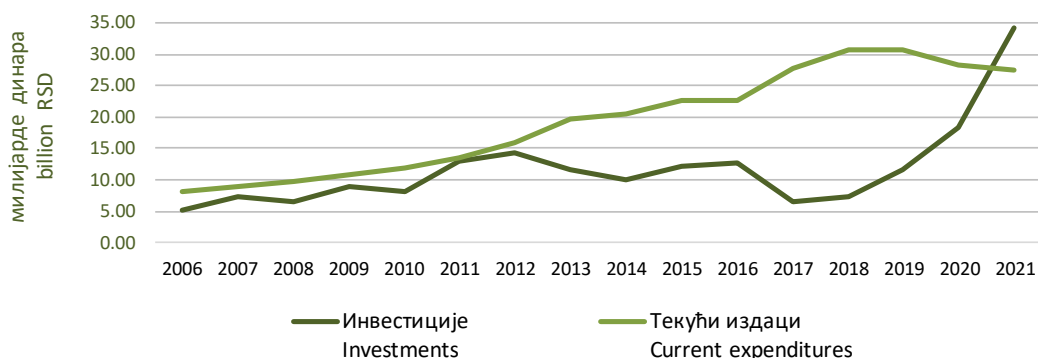
In the period 2006-2021. current expenditures are on the rise, while the amount of investments fluctuates (Figure 19).

Слика 18. Инвестиције и текући издаци (2006-2021. године)
Figure 18. Investments and current expenditures (2006-2021)

Инвестиције за заштиту животне средине у 2021. години износиле су 34,21 милијарду динара, што је 15,74 милијарди динара више него у претходној години. Текући издаци за заштиту животне средине у 2021. години износили су 27,55 милијарди динара, односно 0,68 милијарди динара мање него 2021. године.

Environmental protection investments in 2021 amounted to RSD 34.21 billion, being RSD 15.74 billion more than in the previous year. Current expenditures for environmental protection in 2021 amounted to RSD 27.55 billion, presenting the decrease of RSD 0.68 billion, relative to the previous year.

Слика 19. Трендови инвестиција и текућих издатака (2006-2021. године)
Figure 19. Trends in investments and current expenditures (2006-2021)

У 2020. години највише је инвестирано за заштиту ваздуха (10,13 милијарде динара), а највећи текући издаци су били за управљање отпадом (20,87 милијарде динара), што је приказано на слици 20.

The greatest investments in 2020 related to air protection (RSD 10.13 billion), and the highest current expenditures (RSD 20.87 billion) were for waste management, as presented in Figure 20.

У 2021. години такође је највише инвестирано за заштиту ваздуха (22,12 милијарде динара), и највећи текући издаци су били за управљање отпадом (19,2 милијарде динара), што је приказано на слици 21.

Also in 2021 the greatest investments related to air protection (RSD 22.12 billion), and the highest current expenditures (RSD 19.2 billion) were for waste management, as presented in Figure 21.

У структури инвестиција у секторима индустрије (Рударство; Прерађивачка индустрија; Снабдевање електричном енергијом, гасом и паром) удео за превенцију

In the structure of environmental protection investments by industry sections (Mining and quarrying; Manufacturing; Electricity, gas, steam and air conditioning supply), share for prevention of environmental pollution amounted to 48.6% (RSD 12.13 billion), while

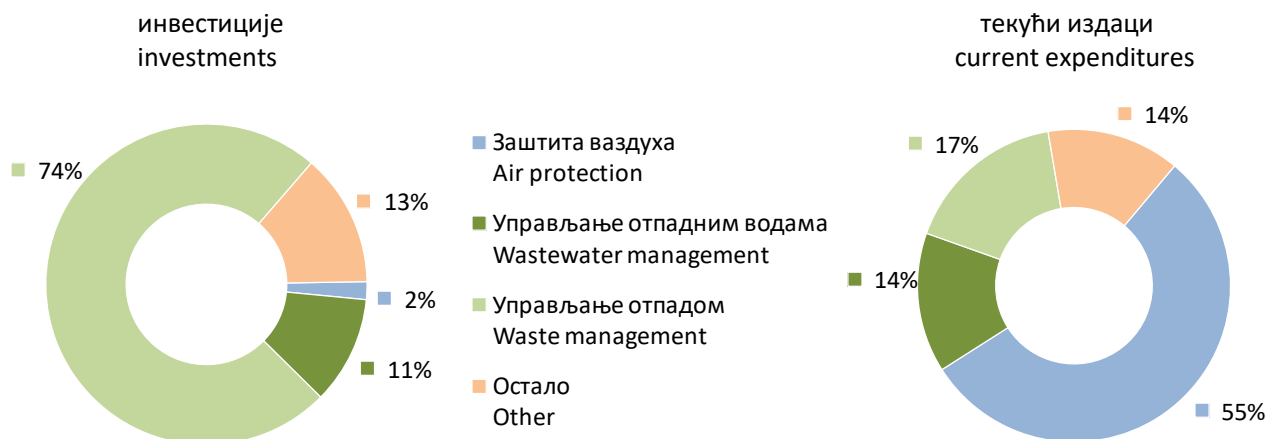

загађења животне средине износио је 48,6% (12,13 милијарде динара), док су инвестиције за третман насталог загађења износиле 51,4% (12,85 милијарди динара).

У 2021. години, учешће трошкова за заштиту животне средине у бруто домаћем производу износило је 0,99% (Слика 18).

investments for pollution treatment encompassed 51.4% (RSD 12.85 billion).

In 2021, share of environmental protection expenditures in Gross domestic product equalled 0.99% (Figure 18).

Слика 20. Структура инвестиција и текућих издатака 2020. године
Figure 20. Structure of investments and current expenditures in 2020

Слика 21. Структура инвестиција и текућих издатака 2021. године
Figure 21. Structure of investments and current expenditures in 2021

Према подацима Републичког завода за статистику, могу се анализирати укупне инвестиције и текући издаци, али не и структура извора тих средстава. Нема података колико је инвестирано из буџета, или из сопствених прихода, односно из међународних кредита и донација.

According to the Statistical Office of the Republic of Serbia, investments and current expenditures for environmental protection can only be analysed in total, but the structure of funds sources cannot, as there is no data on how much was invested from the budget, or from own revenues, international loans and donations.

Извор података: Републички завод за статистику.

Data source: Statistical Office of the Republic of Serbia.

Закључак

На основу расположивих података државних институција и стручних организација, најважније карактеристике су:

За 2020. годину:

- Издаци из буџета износе 0,3% БДП;
- Приходи од накнада су 10,68 милијарди динара (0,19% БДП), а највећи допринос имају накнаде за производе који после употребе постају посебни токови отпада, у износу од 4,3 милијарде динара;
- Улагања привредних сектора, на основу расположивих података, су 3,62 милијарди динара (0,07% БДП), а највеће учешће од 91% имају Енергетика и рударство;
- Донације су 7,5 милијарди динара (0,14% БДП), а кредити 1,1 милијарда динара (0,02% БДП). Највећи донатори су ЕУ са 4,8 милијарди динара, Немачка са 2,2 милијарде динара и Шведска са 325 милиона динара;
- Додељене субвенције и подстицајна средства, на основу расположивих података, су износила 4,3 милијарди динара (0,08% БДП), а највеће учешће имају подстицаји за поновну употребу и искоришћење отпада од 77%.

За 2021. годину:

- Издаци из буџета износе 0,46% БДП;
- Приходи од накнада су 13,03 милијарди динара (0,21% БДП), а највећи допринос имају накнаде за производе који после употребе постају посебни токови отпада, у износу од 5,3 милијарди динара,
- Улагања привредних сектора, на основу расположивих података, су 5,08 милијарди динара (0,08% БДП), а највеће учешће од 91% имају Енергетика и рударство;
- Донације су 5,5 милијарди динара (0,09% БДП), а кредити 1,3 милијарди динара (0,02% БДП). Највећи донатори су ЕУ са 4,5 милијарде динара и Немачка са 712 милиона динара;
- Додељене субвенције и подстицајна средства, на основу расположивих

Conclusion

Based on the available data received from state institutions and professional organizations, the most important features are:

For 2020:

- Budget expenditures amount to 0.3% of GDP;
- Revenues from fees amount to RSD 10.68 billion (0.19% of GDP), and the largest contribution is provided by fees for products which become special waste streams, amounting to RSD 4.3 billion;
- Investments from economic sectors, based on the available data, amount to RSD 3.62 billion (0.07% of GDP), and Energy and mining have the largest participation of 91%.
- Donations are RSD 7,5 billion (0.14% of GDP), and loans RSD 1.1 billion (0.02% of GDP). The largest donors are European Union with RSD 4.8 billion, Germany with RSD 2.2 billion and Sweden with RSD 325 million;
- Grants and subsidies, based on the available data, amounted to RSD 4.3 billion (0.08% of GDP), and the largest share belongs to incentives for reuse and waste utilization in the amount of 77%.

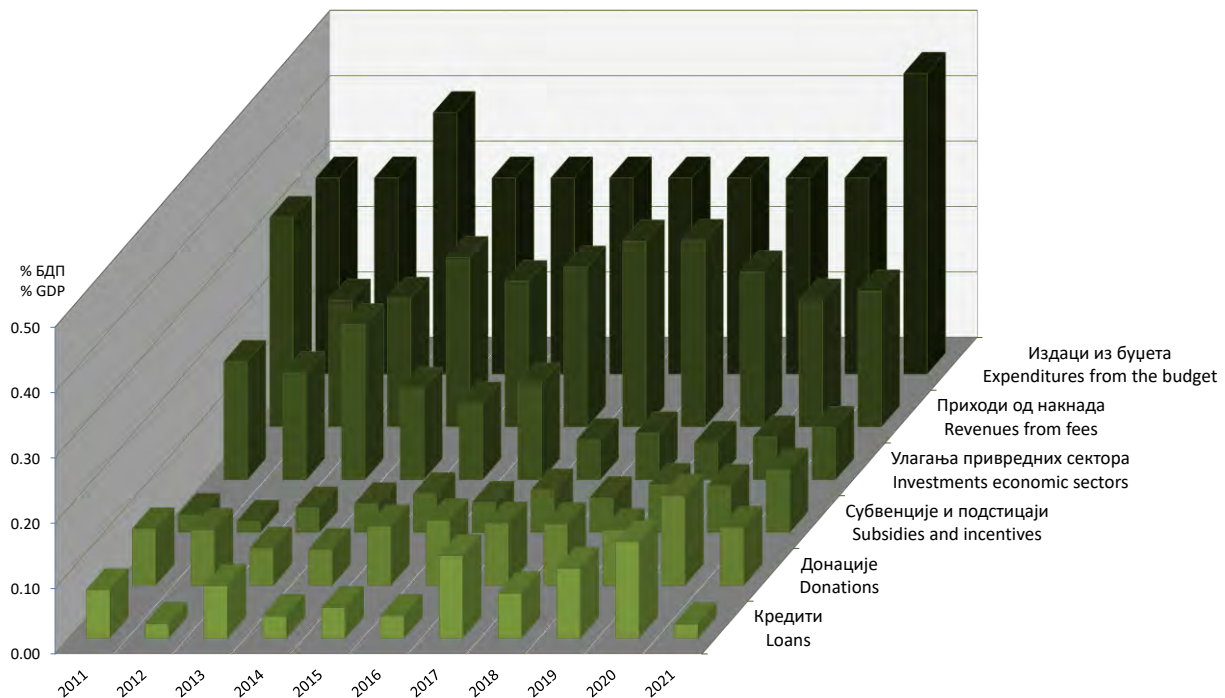
For 2021:

- Budget expenditures amount to 0.46% of GDP;
- Revenues from fees amount to RSD 13.03 billion (0.21% of GDP), and the largest contribution is provided by fees for products which become special waste streams, amounting to RSD 5.3 billion,
- Investments from economic sectors, based on the available data, amount to RSD 5.08 billion (0.08% of GDP), and Energy and mining have the largest participation of 91%.
- Donations are RSD 5.5 billion (0.09% of GDP), and loans RSD 1.3 billion (0.02% of GDP). The largest donors are European Union with RSD 4.5 billion and Germany with RSD 712 million;

података, су износила 6,0 милијарди динара (0,1% БДП), а највеће учешће имају подстицаји за поновну употребу и искоришћење отпада од 82%.

- Grants and subsidies, based on the available data, amounted to RSD 6.0 billion (0.1% of GDP), and the largest share belongs to incentives for reuse and waste utilization in the amount of 82%.

Слика 22. Финансирање и економски инструменти у Републици Србији (у % БДП)
Figure 22. Financing and economic instruments in the Republic of Serbia (in % GDP)

Овом Извештају су допринеле и институције са којима Агенција има дугогодишњу сарадњу, а велику захвалност дугујемо и свим колегама и сарадницима са којима размењујемо професионалне дилеме и чија су нам искуства и знања помогла у његовој изради.

This Report has notable contributions from institutions with which the Agency has a long-standing collaboration. We owe a great deal of gratitude to all colleagues and associates with whom we exchange professional dilemmas and whose experiences and knowledge have helped us in creating this Report.

Republic of Serbia
Ministry of Environmental Protection
ENVIRONMENTAL PROTECTION AGENCY

Република Србија
Министарство заштите животне средине
АГЕНЦИЈА ЗА ЗАШТИТУ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Служба

Agency for Environmental Protection

10a Žabljačka
11160 Belgrade

Phone: (+381) (0)11 6356770
Fax: (+381) (0)11 2861-065

E-mail: office@sepa.gov.rs
Web: www.sepa.gov.rs

Агенција за заштиту животне средине

Жабљачка 10а
11160 Београд

Тел: (+381) (0)11 6356770
Факс: (+381) (0)11 2861-065

E-mail: office@sepa.gov.rs
Web: www.sepa.gov.rs